Euroopan parlamentti
2019-2024

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2022/0425(COD)

4.7.2023

***I
MIETINTÖLUONNOS

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi matkustajien ennakkotietojen keräämisestä ja siirtämisestä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten sekä asetuksen (EU) 2019/818 muuttamisesta
(COM(2022)0731 – C9-0427/2022 – 2022/0425(COD))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Assita Kanko

Menettelyjen symbolit

*	Kuulemismenettely
***	Hyväksyntämenettely
***I	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (ensimmäinen käsittely)
***II	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (toinen käsittely)
***III	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

Tarkistukset säädösesitykseen

Palstoina esitettävät parlamentin tarkistukset

Poistettava teksti merkitään vasempaan palstaan ***lihavoidulla kursiivilla***. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään molempiin palstoihin ***lihavoidulla kursiivilla***. Uusi teksti merkitään oikeaan palstaan ***lihavoidulla kursiivilla***.

Tarkistuksen tunnistetietojen ensimmäisellä ja toisella rivillä ilmoitetaan käsiteltävänä olevan säädösesityksen kohta, jota tarkistetaan. Jos tarkistus koskee olemassa olevaa säädöstä, jota säädösesityksellä muutetaan, tunnistetietojen kolmannella rivillä ilmoitetaan muutettavan säädöksen tyyppi ja numero ja neljännellä rivillä tarkistettavan tekstinkohdan paikannus.

Konsolidoituna tekstinä esitettävät parlamentin tarkistukset

Uusi teksti merkitään ***lihavoidulla kursiivilla***. Poistettava teksti merkitään symbolilla ▌ tai yliviivauksella. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään siten, että uusi teksti ***lihavoidaan ja kursivoidaan*** ja korvattava teksti poistetaan tai viivataan yli.
Parlamentin yksiköiden tekemiä lopullisen tekstin teknisiä muutoksia ei merkitä.

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5

PERUSTELUT 19

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi matkustajien ennakkotietojen keräämisestä ja siirtämisestä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten sekä asetuksen (EU) 2019/818 muuttamisesta (COM(2022)0731 – C9-0427/2022 – 2022/0425(COD))

(Tavallinen lainsäätämisjärjestys: ensimmäinen käsittely)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2022)0731),

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 82 artiklan 1 kohdan d alakohdan sekä 87 artiklan 2 kohdan a alakohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C9-0427/2022),

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 59 artiklan,

– ottaa huomioon liikenne- ja matkailuvaliokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A9-0000/2023),

1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;

2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;

3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

Tarkistus 1

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 11 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(11) Jotta lentoliikenteen harjoittajien suorittamaa API-tietojen keräämistä ja siirtämistä koskeva lähestymistapa olisi mahdollisimman johdonmukainen, tässä asetuksessa vahvistetut säännöt olisi tarvittaessa yhdenmukaistettava asetuksessa (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] vahvistettujen sääntöjen kanssa. Tämä koskee erityisesti sääntöjä, jotka liittyvät tietojen laatuun, lentoliikenteen harjoittajien tällaisessa keräämisessä käyttämiin automatisoituihin keinoihin, täsmälliseen tapaan, jolla ne siirtävät kerätyt API-tiedot reitittimelle, ja API-tietojen poistamiseen.	(11) Jotta lentoliikenteen harjoittajien suorittamaa API-tietojen keräämistä ja siirtämistä koskeva lähestymistapa olisi mahdollisimman johdonmukainen, tässä asetuksessa vahvistetut säännöt olisi tarvittaessa yhdenmukaistettava asetuksessa (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] vahvistettujen sääntöjen kanssa. Tämä koskee erityisesti sääntöjä, jotka liittyvät tietojen laatuun, lentoliikenteen harjoittajien tällaisessa keräämisessä ***pakollisesti*** käyttämiin automatisoituihin keinoihin***, paitsi jos matkustusasiakirjat eivät sisällä koneellisesti luettavia tietoja tai jos on teknisesti mahdotonta kerätä API-tiedot automatisoiduin keinoin***, täsmälliseen tapaan, jolla ne siirtävät kerätyt API-tiedot reitittimelle, ja API-tietojen poistamiseen.
	Or. en

Tarkistus 2

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 11 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(11 a) Komission olisi varmistettava, että velvollisuus käyttää automaattisia keinoja API-tietojen keräämiseen ei johda suhteettomiin esteisiin, kuten lisämaksuihin lentoasemien lähtöselvityksessä, sellaisten matkustajien osalta, jotka eivät voi käyttää muita keinoja automaattiseen lähtöselvitykseen.
	Or. en

Tarkistus 3

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 14 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(14) EU:n sisäisten lentojen osalta olisi Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti säädettävä valikoivasta lähestymistavasta, jotta vältetään aiheeton puuttuminen perusoikeuskirjassa suojattuihin asiaankuuluviin perusoikeuksiin ja varmistetaan henkilöiden vapaata liikkuvuutta ja sisärajavalvonnan poistamista koskevan unionin lainsäädännön vaatimusten noudattaminen. Koska on tärkeää varmistaa, että API-tietoja voidaan käsitellä yhdessä PNR-tietojen kanssa, tämä lähestymistapa olisi yhdenmukaistettava direktiivissä (EU) 2016/681 noudatettavan lähestymistavan kanssa. Näistä syistä kyseisiä lentoja koskevat API-tiedot olisi toimitettava reitittimeltä asianomaisille matkustajatietoyksiköille vain, jos jäsenvaltiot ovat valinneet kyseiset lennot soveltaen direktiivin (EU) 2016/681 2 artiklaa. Kuten unionin tuomioistuin on muistuttanut, valinta merkitsee sitä, että jäsenvaltiot kohdistavat kyseiset velvoitteet vain esimerkiksi tiettyihin reitteihin, matkustusmalleihin tai lentoasemiin, ja valintaa on tarkasteltava säännöllisesti uudelleen.	(14) EU:n sisäisten lentojen osalta olisi Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti säädettävä valikoivasta lähestymistavasta, jotta vältetään aiheeton puuttuminen perusoikeuskirjassa suojattuihin asiaankuuluviin perusoikeuksiin ja varmistetaan henkilöiden vapaata liikkuvuutta ja sisärajavalvonnan poistamista koskevan unionin lainsäädännön vaatimusten noudattaminen ***paitsi tilanteissa, joissa on kyse todellisesta ja välittömästä tai ennakoitavissa olevasta terrorismiuhasta***. Koska on tärkeää varmistaa, että API-tietoja voidaan käsitellä yhdessä PNR-tietojen kanssa, tämä lähestymistapa olisi yhdenmukaistettava direktiivissä (EU) 2016/681 noudatettavan lähestymistavan kanssa. Näistä syistä kyseisiä lentoja koskevat API-tiedot olisi toimitettava reitittimeltä asianomaisille matkustajatietoyksiköille vain, jos jäsenvaltiot ovat valinneet kyseiset lennot soveltaen direktiivin (EU) 2016/681 2 artiklaa. Kuten unionin tuomioistuin on muistuttanut, valinta merkitsee sitä, että jäsenvaltiot kohdistavat kyseiset velvoitteet vain esimerkiksi tiettyihin reitteihin, matkustusmalleihin tai lentoasemiin, ja valintaa on tarkasteltava säännöllisesti uudelleen. ***Lisäksi valintaperusteiden olisi oltava merkityksellisiä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämisen, paljastamisen ja tutkinnan sekä tällaisiin rikoksiin liittyvien syytetoimien kannalta, ja niissä olisi osoitettava objektiivinen yhteys matkustajalentoliikenteeseen tai epäilys tällaisen yhteyden olemassaolosta.***
	Or. en

Tarkistus 4

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 15 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(15 a) Komission olisi lisätäkseen eri jäsenvaltioiden soveltamien valikoivien lähestymistapojen johdonmukaisuutta helpotettava näkemysten vaihtoa valintaperusteiden valinnasta sekä – vapaaehtoisuuden pohjalta – valikoitujen lentojen valinnasta.

Or. en

Tarkistus 5

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 19 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(19) Asiaan liittyvä unionin etu huomioon ottaen kustannukset, joita jäsenvaltioille aiheutuu yhdistämisestä ja integroinnista reitittimeen tämän asetuksen vaatimusten mukaisesti, olisi katettava unionin talousarviosta ***sovellettavan lainsäädännön mukaisesti ja tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta. Kunkin jäsenvaltion olisi itse vastattava näiden poikkeusten soveltamisalaan kuuluvista kustannuksista***.	(19) Asiaan liittyvä unionin etu huomioon ottaen kustannukset, joita jäsenvaltioille aiheutuu yhdistämisestä ja integroinnista reitittimeen***, ja näiden yhteyksien ylläpitoon sekä koulutustarpeisiin liittyvät kustannukset*** tämän asetuksen vaatimusten mukaisesti, olisi katettava unionin talousarviosta ***sisäisen turvallisuuden rahaston oikeusperustassa vahvistettujen tukikelpoisuutta koskevien sääntöjen ja yhteisrahoitusosuuden mukaisesti***.

Or. en

Tarkistus 6

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 20 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(20) Jäsenvaltiot voivat antaa asetuksen (EU) 2018/1726 mukaisesti eu-LISAlle tehtäväksi helpottaa yhteenliitettävyyttä	(20) Jäsenvaltiot voivat antaa asetuksen (EU) 2018/1726 mukaisesti eu-LISAlle tehtäväksi helpottaa yhteenliitettävyyttä

lentoliikenteen harjoittajien järjestelmien kanssa auttaakseen jäsenvaltioita direktiivin (EU) 2016/681 täytäntöönpanossa erityisesti keräämällä ja siirtämällä PNR-tietoja reitittimen kautta.	lentoliikenteen harjoittajien järjestelmien kanssa auttaakseen jäsenvaltioita direktiivin (EU) 2016/681 täytäntöönpanossa erityisesti keräämällä ja siirtämällä PNR-tietoja reitittimen kautta ***turvallisena, luotettavana ja kustannustehokkaana ratkaisuna. Tällainen virtaviivaistaminen korostaisi entisestään PNR- ja API-tietojen täydentävyyttä. Lisäksi se laajentaisi automaattisen filtterin käyttöä valikoiduilla EU-lennoilla PNR-tietojen siirtämiseen.***
	Or. en

Tarkistus 7

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 24 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
(24) Komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä 4, 5, 10 ja 11 artiklan osalta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotta se voi hyväksyä toimenpiteitä, jotka liittyvät koneellisesti luettavien API-tietojen keräämisessä käytettäviä automatisoituja keinoja koskeviin teknisiin vaatimuksiin ja toimintasääntöihin, yhteisiin yhteyskäytäntöihin ja tietomuotoihin, joita lentoliikenteen harjoittajien on käytettävä API-tietojen siirtämisessä, teknisiin sääntöihin ja menettelysääntöihin, jotka koskevat API-tietojen toimittamista reitittimeltä matkustajatietoyksiköille, sekä siihen, että matkustajatietoyksiköt ja lentoliikenteen harjoittajat yhdistetään ja integroidaan reitittimeen. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä	(24) Komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä 4, 5, 10 ja 11 artiklan osalta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotta se voi hyväksyä toimenpiteitä, jotka liittyvät koneellisesti luettavien API-tietojen keräämisessä käytettäviä automatisoituja keinoja koskeviin teknisiin vaatimuksiin ja toimintasääntöihin, yhteisiin yhteyskäytäntöihin ja tietomuotoihin, joita lentoliikenteen harjoittajien on käytettävä API-tietojen siirtämisessä, teknisiin sääntöihin ja menettelysääntöihin, jotka koskevat API-tietojen toimittamista reitittimeltä matkustajatietoyksiköille, sekä siihen, että matkustajatietoyksiköt ja lentoliikenteen harjoittajat yhdistetään ja integroidaan reitittimeen. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset ***asianmukaisten sidosryhmien, kuten lentoliikenteen harjoittajien kanssa***, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta

sopimuksessa[33] vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

[33] EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa[33] vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

[33] EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

Or. en

Tarkistus 8

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 24 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(24 a) API-tietojen kerääminen ei saisi heikentää laillisesti matkustavien henkilöiden perusoikeuksia ja matkustuskokemusta. Tämän asetuksen soveltaminen yhdessä useiden muiden unionin säädösten, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2226[1 a] ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1240[1 b], soveltamisen kanssa ei saisi aiheuttaa kohtuutonta rasitetta lentoliikenteen harjoittajille. Näistä syistä ja sen varmistamiseksi, että kaikki sidosryhmät seuraavat tämän asetuksen tehokasta soveltamista, tätä asetusta olisi arvioitava säännöllisesti.
	[1 a] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/2226, annettu 30 päivänä marraskuuta 2017, rajanylitystietojärjestelmän (EES)

perustamisesta jäsenvaltioiden ulkorajat ylittävien kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa, maastalähtöä ja pääsyn epäämistä koskevien tietojen rekisteröimiseksi ja edellytysten määrittämisestä pääsylle EES:n tietoihin lainvalvontatarkoituksissa sekä Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen ja asetusten (EY) N:o 767/2008 ja (EU) N:o 1077/2011 muuttamisesta (EUVL L 327, 9.12.2017, s. 20).

[1 b] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1240, annettu 12 päivänä syyskuuta 2018, Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta (EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1).

Or. en

Tarkistus 9

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 24 b kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(24 b) On tärkeää kerätä luotettavia ja hyödyllisiä tilastoja tämän asetuksen täytäntöönpanosta sen tavoitteiden tukemiseksi ja johdanto-osan 24 a kappaleessa ja 20 artiklassa kuvattujen arviointien tueksi. Tällaiset tilastot eivät saisi sisältää henkilöllisyyden määrittämistä koskevaa dataa. Kaikilla asiaankuuluvilla sidosryhmillä, mukaan lukien asiaankuuluvat jäsenvaltioiden viranomaiset, Europol ja tarvittaessa lentoliikenteen harjoittajat, olisi oltava pääsy näihin tilastoihin.

Or. en

Tarkistus 10

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – a alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
a) lentoliikenteen harjoittajien suorittamaa matkustajien ennakkotietojen, jäljempänä ’API-tiedot’, keräämistä EU:n ulkopuolisista lennoista ja ***valikoiduista*** EU:n sisäisistä lennoista;	a) lentoliikenteen harjoittajien suorittamaa matkustajien ennakkotietojen, jäljempänä ’API-tiedot’, keräämistä EU:n ulkopuolisista lennoista ja EU:n sisäisistä lennoista;

Or. en

Tarkistus 11

Ehdotus asetukseksi
3 artikla – 1 kohta – g alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
g) ’miehistöllä’ asetuksen (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] 3 artiklan ***h*** alakohdassa määriteltyjä henkilöitä;	g) ’miehistöllä’ asetuksen (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] 3 artiklan ***i*** alakohdassa määriteltyjä henkilöitä;

Or. en

Tarkistus 12

Ehdotus asetukseksi
3 artikla – 1 kohta – h alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
h) ’matkustajalla tai miehistön jäsenellä’ asetuksen (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] 3 artiklan ***i*** alakohdassa määriteltyä henkilöä;	h) ’matkustajalla tai miehistön jäsenellä’ asetuksen (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] 3 artiklan ***j*** alakohdassa määriteltyä henkilöä;

Or. en

Tarkistus 13

Ehdotus asetukseksi
3 artikla – 1 kohta –ih alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
i) ’matkustajan ennakkotiedoilla’ eli ’API-tiedoilla’ asetuksen (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] 3 artiklan ***j*** alakohdassa määriteltyjä tietoja;	i) ’matkustajan ennakkotiedoilla’ eli ’API-tiedoilla’ asetuksen (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] 3 artiklan ***k*** alakohdassa määriteltyjä tietoja;

Or. en

Tarkistus 14

Ehdotus asetukseksi
3 artikla – 1 kohta – m alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
m) ’vakavalla rikollisuudella’ direktiivin (EU) 2016/681 3 artiklan 9 alakohdassa määriteltyjä tekoja;	*(Tarkistus ei vaikuta suomenkieliseen versioon.)*

Or. en

Tarkistus 15

Ehdotus asetukseksi
3 artikla – 1 kohta – n alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
n) ’reitittimellä’ asetuksen (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] 3 artiklan ***k*** alakohdassa määriteltyä reititintä;	n) ’reitittimellä’ asetuksen (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] 3 artiklan ***m*** alakohdassa määriteltyä reititintä;

Or. en

Tarkistus 16

Ehdotus asetukseksi
4 artikla – 3 kohta – 1 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Lentoliikenteen harjoittajien on kerättävä asetuksen (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] 4 artiklan 2 kohdan a–d alakohdassa tarkoitetut API-tiedot käyttäen automatisoituja keinoja asianomaisen matkustajan tai miehistön	*(Tarkistus ei vaikuta suomenkieliseen versioon.)*

jäsenen matkustusasiakirjaan sisältyvien koneellisesti luettavien tietojen keräämiseksi. Niiden on tehtävä tämä 5 kohdassa tarkoitettujen yksityiskohtaisten teknisten vaatimusten ja toimintasääntöjen mukaisesti, jos tällaisia sääntöjä on hyväksytty ja niitä sovelletaan.

Or. en

Tarkistus 17

Ehdotus asetukseksi
4 artikla – 3 kohta – 2 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Jos automatisoitujen keinojen käyttö ei kuitenkaan ole mahdollista, koska matkustusasiakirja ei sisällä koneellisesti luettavia tietoja, lentoliikenteen harjoittajien on kerättävä kyseiset tiedot manuaalisesti siten, että varmistetaan 2 kohdan noudattaminen.	Jos automatisoitujen keinojen käyttö ei kuitenkaan ole mahdollista, koska matkustusasiakirja ei sisällä koneellisesti luettavia tietoja ***tai jos on teknisesti mahdotonta kerätä asetuksen (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] 4 artiklan 2 kohdan a–d alakohdassa tarkoitetut API-tiedot käyttäen automatisoituja keinoja***, lentoliikenteen harjoittajien on kerättävä kyseiset tiedot manuaalisesti siten, että varmistetaan 2 kohdan noudattaminen.

Or. en

Tarkistus 18

Ehdotus asetukseksi
5 a artikla (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	5 a artikla
	EU:n sisäisten lentojen valinta
	1. Jäsenvaltioiden, jotka päättävät soveltaa direktiiviä (EU) 2016/681 EU:n sisäisiin lentoihin, on kyseisten lentojen valinnassa
	a) otettava huomioon ainoastaan kriteerit, jotka ovat merkityksellisiä terrorismirikosten ja vakavan

rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten ja joissa on objektiivinen yhteys matkustajalentoliikenteeseen, mukaan lukien epäsuora yhteys; ja

b) jos todellista ja välitöntä tai ennakoitavissa olevaa terrorismin uhkaa ei ole, kohdistettava toiminta ainoastaan tiettyihin reitteihin, matkustustapoihin tai lentoasemiin, joiden osalta on viitteitä epäilyttävästä toiminnasta, joka oikeuttaa API-tietojen siirtämisen ja käsittelyn.

2. Komission olisi helpotettava näkemysten vaihtoa valintaperusteiden valinnasta sekä – vapaaehtoisuuden pohjalta – valikoitujen lentojen valinnasta.

Or. en

Tarkistus 19

Ehdotus asetukseksi
6 artikla – 4 kohta – 2 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Jos näitä lokitietoja kuitenkin tarvitaan API-tietojen turvallisuuden ja eheyden tai 2 kohdassa tarkoitettujen käsittelytoimien lainmukaisuuden valvontaa tai varmistamista varten ja jos nämä menettelyt on jo aloitettu ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun määräajan päättyessä, lentoliikenteen harjoittajat voivat säilyttää kyseiset lokitiedot niin kauan kuin on tarpeen näitä menettelyjä varten. Tällöin niiden on poistettava kyseiset lokitiedot välittömästi, kun niitä ei enää tarvita näissä menettelyissä.	Jos näitä lokitietoja kuitenkin tarvitaan API-tietojen turvallisuuden ja eheyden tai 2 kohdassa tarkoitettujen käsittelytoimien lainmukaisuuden valvontaa tai varmistamista varten ja jos nämä menettelyt on jo aloitettu ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun määräajan päättyessä, lentoliikenteen harjoittajat voivat säilyttää kyseiset lokitiedot niin kauan kuin on tarpeen näitä menettelyjä varten. Tällöin niiden on ***ilmoitettava komissiolle ja*** poistettava kyseiset lokitiedot välittömästi, kun niitä ei enää tarvita näissä menettelyissä.

Or. en

Tarkistus 20

Ehdotus asetukseksi
8 artikla – 1 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Matkustajatietoyksiköiden ja lentoliikenteen harjoittajien on varmistettava tämän asetuksen nojalla käsittelemiensä API-tietojen, erityisesti henkilötietoja sisältävien API-tietojen, turvallisuus.	***eu-LISAn,*** matkustajatietoyksiköiden ja lentoliikenteen harjoittajien on varmistettava tämän asetuksen nojalla käsittelemiensä API-tietojen, erityisesti henkilötietoja sisältävien API-tietojen, turvallisuus***, asetuksen (EU) [API-tiedot rajavalvonnassa] 17 artiklan nojalla***.

Or. en

Tarkistus 21

Ehdotus asetukseksi
12 artikla – 1 kohta – 1 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Kustannukset, joita jäsenvaltioille aiheutuu 10 artiklassa tarkoitetusta yhdistämisestä ja integroinnista reitittimeen, ***katetaan unionin yleisestä talousarviosta***.	***Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1149[1 a] 7 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetulla rahoituksella voidaan myöntää tukea kustannuksiin***, joita jäsenvaltioille aiheutuu ***tämän asetuksen*** 10 artiklassa tarkoitetusta yhdistämisestä ja integroinnista reitittimeen ***sekä niiden ylläpidosta***, ***asetuksessa (EU) 2021/1149 vahvistettujen tukikelpoisuussääntöjen ja yhteisrahoitusosuuksien mukaisesti***.
	[1 a] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1149, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, sisäisen turvallisuuden rahaston perustamisesta (EUVL L 251, 15.7.2021, s. 94).

Or. en

Tarkistus 22

Ehdotus asetukseksi
12 artikla – 1 kohta – 2 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Niihin eivät kuitenkaan sisälly seuraavista aiheutuvat kustannukset, joista vastaavat jäsenvaltiot:	***Poistetaan.***
a) hankkeen hallinnointi, mukaan lukien kokoukset, virkamatkat ja tilat;	
b) kansallisten tietojärjestelmien ylläpito, mukaan lukien tilat, toteutus, sähkö ja jäähdytys;	
c) kansallisten tietojärjestelmien toiminta, mukaan lukien operaattorit ja tukisopimukset;	
d) kansallisten viestintäverkkojen suunnittelu, kehittäminen, täytäntöönpano, toiminta ja ylläpito.	

Or. en

Tarkistus 23

Ehdotus asetukseksi
12 artikla – 2 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
2. Jäsenvaltiot vastaavat lisäksi kustannuksista, joita aiheutuu reitittimeen muodostettujen yhteyksien hallinnoinnista, käytöstä ja ylläpidosta sekä reitittimeen integroinnista.	***Poistetaan.***

Or. en

Tarkistus 24

Ehdotus asetukseksi
20 artikla – 1 a kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	1 a. Arvioinnissaan komissio kiinnittää erityistä huomiota myös tämän asetuksen vaikutuksiin

a) matkustajiin ja heidän matkustuskokemukseensa;

b) lentoliikenteen harjoittajiin.

Or. en

Tarkistus 25

Ehdotus asetukseksi
20 artikla – 1 b kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	1 b. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun arviointiin on sisällyttävä myös EU:n sisäisiin lentoihin liittyvien tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien API-tietojen pakollisen keräämisen ja siirtämisen tarpeellisuutta, oikeasuhteisuutta ja tehokkuutta koskeva tarkastelu.

Or. en

PERUSTELUT

1. Ehdotuksen tausta

Liikenteenharjoittajien velvollisuudesta toimittaa tietoja matkustajista 29. huhtikuuta 2004 annetulla neuvoston direktiivillä 2004/82/EY (API-direktiivi) pyritään parantamaan rajavalvontaa ja torjumaan laitonta maahanmuuttoa. Siinä edellytetään, että jäsenvaltiot asettavat lentoliikenteen harjoittajille velvoitteen toimittaa ulkorajoilla suoritettavista henkilötarkastuksista vastaavien viranomaisten pyynnöstä tiedot matkustajista, joita ne kuljettavat. API-direktiivissä ei velvoiteta jäsenvaltioita pyytämään tietojen toimittamista. API-direktiivi sisältää avoimen luettelon tietoluokista, joita jäsenvaltiot voivat pyytää. API-direktiivi on periaatteessa tarkoitettu välineeksi, jolla parannetaan rajaturvallisuutta, mutta siinä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus käyttää kerättyjä henkilötietoja myös lainvalvontatarkoituksiin.

Matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten 27. huhtikuuta 2016 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2016/681 (PNR-direktiivi) on tarkoitus helpottaa terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ehkäisemistä, paljastamista, tutkintaa ja niihin liittyviä syytetoimia ja siten parantaa unionin sisäistä turvallisuutta. PNR-direktiivissä velvoitetaan jäsenvaltiot ottamaan käyttöön säännöksiä, joissa asetetaan EU:n ulkopuolisia lentoja suorittaville lentoliikenteen harjoittajille velvollisuus siirtää keräämiään PNR-tietoja. PNR-direktiivi mahdollistaa sen, että jäsenvaltiot soveltavat sitä EU:n sisäisiin lentoihin. PNR-direktiivissä API-tiedot ovat PNR-tietojen luettelossa.

Euroopan unionin tuomioistuin vahvisti 21. kesäkuuta 2022 asiassa C-817/19 PNR-direktiivin pätevyyden. Tuomioistuin selvensi myös tiettyjä säännöksiä, erityisesti tiettyjä ehtoja, jotka koskevat lentojen valintakriteerejä, joita jäsenvaltioiden on noudatettava, jos ne soveltavat PNR-direktiiviä EU:n sisäisiin lentoihin.

API- ja PNR-direktiivien taustalla on se, että vuonna 2019 EU:ssa kirjattiin noin miljardi lentomatkustajaa, joista puolet ylitti EU:n ulkorajat. Schengenin rajasäännöstössä edellytetään, että EU:n ulkorajat ylittävät henkilöt tarkastetaan tehokkaasti ja järjestelmällisesti. Matkustajien ennakkotiedot ovat yksi niistä välineistä, joiden avulla rajaviranomaiset voivat ennakoida työmääräänsä ja suorittaa asianmukaisia rajatarkastuksia.

API-tietojen kerääminen ja siirtäminen ei sinänsä ole uutta eikä rajoitu EU:hun. Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet siihen, koska ne ovat kaikki Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) Chicagon yleissopimuksen osapuolia. Lisäksi sitä vaaditaan monissa määrämaissa, kuten Yhdysvalloissa, Japanissa, Ranskassa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Kiinassa, Intiassa, Australiassa, Kanadassa, Meksikossa ja Thaimaassa. API-tietojen kerääminen on vakiintunut käytäntö edellä mainitussa API-direktiivissä.

2. Ehdotuksen sisältö

API- ja PNR-direktiivit jättävät paljon tilaa vaihtelevalle täytäntöönpanolle. Tämän seurauksena API-tietojen keräämiskäytännöt vaihtelevat suuresti EU:n jäsenvaltioissa.

Lentoyhtiöiden on toimittava kunkin jäsenvaltion kanssa erikseen, ja jäsenvaltioiden pyynnöt koskevat erilaisia tietoluokkia, tiedonsiirtotapoja ja suojatoimia, kuten tietoturvaa ja yksityisyyttä.

Tilanteen korjaamiseksi komissio on ehdottanut kahta toisiinsa liittyvää asetusta:

- asetus matkustajien ennakkotietojen (API-tiedot) keräämisestä ja siirtämisestä ulkorajavalvonnan tehostamiseksi ja helpottamiseksi, asetuksen (EU) 2019/817 ja asetuksen (EU) 2018/1726 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 2004/82/EY kumoamisesta (”API-tiedot rajavalvonnassa”)
- asetus matkustajien ennakkotietojen keräämisestä ja siirtämisestä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten sekä asetuksen (EU) 2019/818 muuttamisesta (”API-tiedot lainvalvonnassa”).

Komission suunnitelmassa ”API-tiedot rajavalvonnassa” -ehdotus sisältää tärkeimmät osatekijät, myös teknisen ratkaisun (reititin) osalta. ”API-tiedot lainvalvonnassa” -ehdotuksella on oma oikeusperusta, ja se sisältää elementit, jotka liittyvät API-tietojen keräämiseen, siirtämiseen ja käsittelyyn terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista, tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten toimesta.

Yhdessä nämä ehdotukset sisältävät seuraavat tärkeimmät muutokset voimassa olevaan API-direktiiviin verrattuna:

- **Kattava ja tyhjentävä luettelo API-tietoelementeistä**. Nykyisessä API-direktiivissä tietoelementtien luettelo on avoin.
- **API-tietojen automaattinen kerääminen**, jonka pitäisi tuottaa luotettavampia tietoja. Nykyisen API-direktiivin mukaan kerääminen voidaan suorittaa manuaalisesti.
- **Pakollinen API-tietojen kerääminen** ulkorajoilla tehtävien **rajatarkastusten tehostamiseksi ja helpottamiseksi** ja laittoman maahanmuuton torjumiseksi kaikilla unioniin saapuvilla lennoilla. Nykyisen API-direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat pyytää näitä tietoja, mutta niillä ei ole velvollisuutta tehdä niin.
- **Pakollinen API-tietojen kerääminen lainvalvontatarkoituksia varten** kaikilla EU:hun suuntautuvilla ja sieltä lähtevillä lennoilla sekä EU:n sisäisillä lennoilla. Nykyisen API-direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat käyttää henkilötietoja lainvalvontatarkoituksiin, mutta keräämisen pakollinen luonne on uusi.
- Lentoliikenteen harjoittajien toteuttama **API-tietojen virtaviivaistettu toimittaminen** uudelle **reitittimelle**, jonka kehittää ja jota hallinnoi laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava EU:n virasto (eu-LISA).
- **Reitittimessä oleva automaattinen filtteri**, joka suorittaa automaattisen siirron EU:n ulkopuolisten lentojen ja valikoitujen EU:n sisäisten lentojen API-tietojen reitittimeltä jäsenvaltioiden matkustajatietoyksiköille ja kaikkien muiden API-tietojen automaattisen poistamisen.

Euroopan tietosuojavaltuutettu arvioi API-tietojen keräämistä ja siirtämistä koskevista asetusehdotuksista antamassaan lausunnossa 6/2023, että ehdotus API-tietojen keräämisestä kaikilta lennoilta ja se, että ehdotettu reititin suodattaisi nämä tiedot automaattisesti ennalta valikoitujen lentojen perusteella, on tietosuojan näkökulmasta myönteinen.

3. Esittelijän arvio ehdotuksesta

”API-tiedot lainvalvonnassa” -ehdotuksesta vastaava esittelijä suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen korvata vanhentunut API-direktiivi kahdella uudella asetuksella. Esittelijä on komission kanssa samaa mieltä siitä, että on tarpeen korjata nykyinen tilanne, jossa API-direktiiviä ja PNR-direktiivin API-osia tulkitaan ja sovelletaan vaihtelevasti. Esittelijä katsoo, että API- ja PNR-tiedot täydentävät toisiaan ja että ne voivat yhdessä tarjota luotettavampia tietoja. Tämä tarkoittaa, että lainvalvontaviranomaiset ryhtyvät rajallisempiin ja kohdennetumpiin toimiin eivätkä häiritse matkustajien yksityisyyttä niin paljon. Esittelijä haluaa esimerkiksi huomauttaa, että rikolliset varaavat usein lentoja (mistä syntyy PNR-tietoja) mutta eivät saavukaan näille lennoille eivätkä tee peruutusta. Jos tällaisissa tilanteissa lennolle nousseiden matkustajien API-tietoja ei ole saatavilla, lainvalvontaviranomaiset puuttuvat asiaan tarpeettomasti käyttämällä rajallisia valmiuksia ja toisinaan häiritsevät viattomia matkustajia. Toinen esimerkki on syntymäaika, joka ei useinkaan ole lentoliikenteen harjoittajien käytettävissä varaushetkellä mutta joka tulee saataville vasta lähtöselvityksessä. Syntymäaika on erittäin tärkeä tietoelementti, joka on ratkaisevan tärkeä vain nimeen perustuvien väärien osumien välttämiseksi.

Esittelijä kannattaa myös sitä, että lentoliikenteen harjoittajat keräävät API-tietoja automatisoituja keinoja käyttäen. Näin vältetään myös viattomien paino- ja kirjoitusvirheiden aiheuttamat tarpeettomat ongelmat. Se myös estää rikollisia kikkailemasta tällaisilla painovirheillä, mitä he tekevät tällä hetkellä usein välttääkseen paljastumisen. Esittelijä haluaa kuitenkin varmistaa kaikkien matkustajien oikeudenmukaisen kohtelun kaikissa tilanteissa. Esittelijä korostaa, että API-tietojen manuaalinen kerääminen on edelleen mahdollista sellaisten asiakirjojen osalta, jotka eivät sisällä koneluettavaa aluetta, ja tilanteessa, jossa tietojen automaattinen kerääminen on teknisesti mahdotonta. Lisäksi esittelijä katsoo, että komission olisi varmistettava, että velvollisuus käyttää automatisoituja keinoja API-tietojen keräämiseen ei johda suhteettomiin esteisiin, kuten lisämaksuihin lentoasemien lähtöselvityksessä, matkustajille, jotka eivät voi käyttää muita automatisoituun lähtöselvitykseen käytettäviä keinoja.

Esittelijä kannattaa voimakkaasti EU:n sisäisten lentojen sisällyttämistä ”API-tiedot lainvalvonnassa” -ehdotuksen soveltamisalaan. Esittelijä katsoo Euroopan unionin tuomioistuimen tapaan, että tämä on oikeasuhteista, kun otetaan huomioon turvallisuustilanne ja rikollisten ja terroristien matkustustottumukset. Esittelijä katsoo kuitenkin myös, että EU:n sisäisten lentojen valintaa on rajoitettava tiukasti, kuten Euroopan unionin tuomioistuin onkin jo vaatinut. Siksi esittelijä esittää joitakin parametreja jäsenvaltioille tuomioistuimen päätöksen perusteella. Lisäksi esittelijä kehottaa komissiota helpottamaan lisätoimia, joilla lisätään jäsenvaltioiden välistä johdonmukaisuutta niiden valitessa EU:n sisäisiä lentoja.

Esittelijä katsoo, että kun reititin on otettu käyttöön, se voisi olla hyödyllinen PNR-tietojen siirtämisessä sekä turvallinen ja luotettava ja lentoyhtiöiden kannalta kustannustehokas ratkaisu. Tällainen vaihe olisi yhdenmukainen sen vaatimuksen kanssa, että jäsenvaltiot

tekevät yhden päätöksen EU:n sisäisten lentojen valinnasta sekä PNR-direktiivin että ehdotettujen API-asetusten soveltamiseksi.

Esittelijä vaatii tiukkoja tietoturvavaatimuksia sisällytettäväksi ”API-tiedot rajavalvonnassa” -asetukseen.

Esittelijä katsoo, että jäsenvaltiot voivat käyttää sisäisen turvallisuuden rahastoa hakeakseen korvausta kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet ehdotetusta uudesta teknisestä ratkaisusta (reititin).

Esittelijä katsoo, että säädösvallan siirtäminen komissiolle on asianmukaista useissa asetuksessa kuvatuissa tapauksissa. Esittelijä vaatii, että tämä tehdään delegoiduilla säädöksillä, koska se antaa lentoliikennealan edustajille enemmän sananvaltaa teknisissä päätöksissä, kuten tietomuotojen valinnassa, ja asettaa parlamentin tasavertaiseen asemaan neuvoston kanssa.

Esittelijä vaatii, että komission säännölliseen arviointiin sisällytetään tämän asetuksen vaikutus matkustajiin ja lentoliikenteen harjoittajiin, myös yhdessä muun matkustajalentoliikenteeseen sovellettavan lainsäädännön kanssa.